

copum, Barb. de posest. Episc. alleg. 27. n. 51. Quod tamen modo procedit tantum quoad Abbatissas subjectas Ordinario, nam exemptæ, & immediate subjectæ Sedi Apostolicæ, sicut confirmandæ sunt a Summo Pontifice, vel ejus Legato, ita etiam benedicendæ. Subjectæ vero Abbat. Regul. benedicendæ sunt ab ipsis, ut tradit Tambur. de jure Abbat. t. 1. disp. 22. q. 8. n. 2. Extant enim privilegia hoc concedentia; quorum primum est Innocentii VIII. sub die 9. Aprilis 1489. Alterum Clem. VIII. sub die 24. Julii 1599. concessa Abbati monasterii Cistercii.

Quar. 8. An hæc facultas possit delegari.

Resp. Polse committi non solum Abbatibus benedictis, sed etiam non benedictis, quia hi ex concessione S. Pii V. 17. Kal. Febr. 1566. facta Abbatibus Canonicorum Regularium se habent in omnibus, ac si essent benedicti. Immo cum hæc sit simplex benedictio; nec excedat potestatem sacerdotalem, forte committi poterit simplici Sacerdoti, præsertim quia Clemens VIII. in privilegio præallegato concedit, quod Abbas Generalis possit deputare Vicarios pro hoc munere, nec requirit, quod sint Abbates. Pasqual. n. 715.

CAPUT X.

De Monialium Privilegiis.

Quar. 1. AN moniales exemptæ gaudeant privilegiis sui Ordinis, quibus gaudeant Regulares exempti.

Resp. Gaudere illis privilegiis, quorum ipsæ sunt capaces ratione status, & sexus. Ita Rodrig. D. Antonin. Paludan. & alii, quos refert, & sc.

& sequitur Tamb. de jur. Abbat. disp. 17. q. 1. contra Barb. Sanch. & alios. Ratio est, quia fere omnes moniales Regularibus subjectæ communicationem privilegiorum propriæ religionis sortitæ sunt, ut videre est apud Tambur. loc. c. Tum quia masculinum præcipue in materia favorabili, & ex identitate rationis concipit foemininum in iis, quæ foemininis possunt adaptari, l. 1. ff. de verb. signif. & ibi communiter scribentes. Tum quia, cum vivant sub eadem regula, sunt pars Ordinis ipsorum, & ideo tanquam pars gaudere debent privilegiis totius.

Quar. 2. An hujusmodi privilegiis gaudeant moniales Episcopo subjectæ.

Resp. Gaudere. Ita Castropal. cum relatis a Céspedes de exempt. Regular. c. 23. dub. 344. Ratio est, quia licet regantur ab Episcopo, non desinunt esse pars Ordinis, quia dum regulam talis Fundatoris profitentur, habent ipsum pro Fundatore, quanquam ab aliis sint institutæ. Si igitur sunt pars, debent communicare cum suo toto, atque adeo de privilegiis totius participare. Neque moniales per hoc, quod priventur privilegio exemptionis per subjectionem Episcopo, amittunt privilegia sui Ordinis; quia per mutationem non extinguuntur privilegia, quæ sunt compatible cum statu mutato. Seraph. dec. 1414. præsertim cum privilegium tollens unum non tollat aliud, l. si domus sua ff. de servit. præd. urban. & cap. Pastoralis de privil.

Quar. 3. An moniales diversorum Ordinum, qui simul communicant in privilegiis concessis unicuique illorum, participant per eandem communicationem de ipsis.

Resp. Participare. Ita Doctores relati a Pignat.

gnat. 1. 10. *consul. n. 24.* Quia Regulares, qui communicant in privilegiis, eodem modo ipsa participant, ac si essent ipsis per se primo concessa, quia est communicatio absoluta, & perfecta, ita ut non redundet ex alio in ipsos, ut redundant privilegia Religionis in familiares, & mariti in uxorem: sed possint uti ex propria persona, tanquam si nulli alteri essent concessa. Nam privilegia tali pacto communicata se habent ut privilegia ad instar, ita ut concedant omnem favorem, & effectum, quem secum habet privilegium alteri concessum, ut firmiter Doctores relati a Pignateli. *loc. cit. n. 25.* Privilegia autem immediate concessa etiam a monialibus participantur, ut probatum est supra; ergo etiam de communicatis unicuique Ordini participabunt.

Quar. 4. Quomodo moniales immediate subiectæ Ordinario possint uti, & frui privilegiis illis Regularium, ad quorum usum requiritur ministerium Prælati, cujusmodi v. g. est privilegium absolvendi, dispensandi &c.

Resp. Ex Céspedes *loc. cit.* cum distinctione: Si in tenore privilegii, & concessionis habeatur, præfata privilegia suffragari Regularibus per ministerium proprii Prælati, abstrahendo, quod Prælati sit Regularis, vel non, tunc possunt uti, etiam si concessio detur ab Episcopo, & proprio Ordinario, qui est proprius Prælati monialium non exemptarum. At si in tenore concessionis, & privilegii habeatur, dicta privilegia suffragari Regularibus per concessionem solum Prælati Regularis, tunc a solo Prælati Regulari recipere possunt hoc commodum fruendi dicti privilegii.

Quar. 5. An, & quomodo moniales per ministerium Abbatisse possint uti, & frui illis

pri-

privilegiis, ad quorum usum requiritur factum Superioris habentis potestatem spiritualem, ut est privilegium dispensandi in jejuniis, officio, &c.

Resp. Possunt uti per ministerium Abbatisse, quia licet defectu potestatis spiritualis non possit dispensare auctoritativo modo, potest tamen ex commissione sui Prælati, ut notat cum aliis Lezana 1. 1. *qq. regular. c. 26. n. 16.* Quæ commissio utique præsumitur in ipsa, statim ac eligitur in Abbatisam; debet enim habere totum id, quod requiritur ad recte, & rationabiliter suum munus exequendum. Unde moniales possunt uti dictis privilegiis per ministerium Abbatisse, quia tunc censetur dispensare ipse Prælati, & Abbatisa solum exequi dispensationem, nec uti aliqua spiritali jurisdictione. Pasqual. *loc. cit. n. 749.*

Quar. 6. Quibus privilegiis gaudeant moniales tempore interdicti, & cessationis a divinis.

Resp. Gaudere illis omnibus, quibus gaudent viri religiosi sui Ordinis, juxta superius dicta. Unde possunt moniales tempore interdicti generalis in suis Ecclesiis divina officia recitare, submissa tamen voce, januis clausis, non pulsatis campanis, & exclusis omnibus, quæ causam interdicti dederunt, vel nominatim interdictis. Ita Collect. *Privileg. Mendic. v. interdictum 3.* ibique Capuc. *annot. versic. 3.* tempore interdicti, Rodriq. & alii. Possunt insuper, cum præfatis tamen limitationibus, facere celebrare Missas sive per sacerdotes seculares, sive regulares, cum de urisque sit par ratio, ita concedente Bonifacio VIII. in cap. *Alma mater de sent. excomm. in 6.* Hæc omnia militant etiam proportionaliter tempore cessationis a divinis ex privilegio Leonis

Confess. Monial.

Q

nis

nis X. concessio monachis S. Benedicti. Peyrin. r. 1. *de privil. Minim. in Constis. 2. Sixti IV. n. 52.* & alio etiam privilegio Nicolai V. de eligendis sex personis, quæ tali tempore assistant Missis, & divinis officiis; recipiantque Sacramenta, postis tamen quibusdama conditionibus. Casarrub. Sorb. & Lezana.

Quar. 7. An tempore interdicti gaudeant supradictis privilegiis famuli, alique monialium officiales.

Resp. Gaudere. Quare famuli, familiares, Syndici, Advocati, Procuratores, & officiales ordinarii possunt per moniales, quibus inserviunt, ad divina admitti. Rodriq. o. 2. qu. 114. art. 1. & seqq. Idem de laboratoribus, & aliis salario, vel gratis, sive obsequio tantum inservientibus, asserunt Suar. & Tamb. *de jure Abbas. disp. 6. q. 16. n. 8.* Nam familia gaudet privilegio domini. Zerol. *in Prax. p. 3. v. Episcopi n. 4.* Item puellæ educationis gratia, alique foemina titulo famulatus, aut ex justa alia causa in monasterio degentes dicto gaudent privilegio ex concessione Eugenii IV. facta Cisterciensibus, & relata a Sayro r. 5. *de censur. c. 7. n. 22.*

Adnotandum tamen diligenter, ut recte monet Lezana *tom. 1. qq. Regular. c. 2. n. 20.* an quando ponitur cessatio a divinis, vel interdictum auctoritate Apostolica, revocentur privilegia Regularium, quia tunc non licebit illis frui; sicuti neque quando scandalum aliquod inde exurgeret propter singularitatem; nec si talia privilegia non sint in usu; neque si solum sint vivæ vocis oracula, ut est illud Nicolai Franchi Sedis Apostolicæ Legati de admittendis quindecim personis tempore interdicti, quia sunt abrogata;

Quar.

Quar. An moniales tempore interdicti generalis possint aliquando publice divina peragere.

Resp. Posset, pulsatis campanis, voce alta, apertisque januis divina facere in festivitibus Natalis Domini, Paschæ, ac Pentecostes, & Assumptionis B. Mariæ. Ita *in cit. c. Alma Mater. Sorb. in addit. ad compend. v. interdictum 3. s. 3.* qui etiam hoc extendit ad festum SS. Sacramenti, & per totam octavam illius, per unam Extravagantiam Martini V. Immo ex specialibus Regularium privilegiis etiam in festo Conceptionis & Nativitatis B. Virginis, & S. Jo. Baptistæ, ac in festis Sanctorum, & Sanctarum, sub quorum invocationibus Ecclesiæ sunt erectæ, seu quorum corpora in ipsis Ecclesiis recondita existunt; nec non in festis Sanctorum respective suarum Religionum, & per octavam earundem omnium festivitatum; nec non quoties aliquam ex monialibus Monasterii ad professionem admitti, aut in Ecclesia sepeliri contigerit. Ita Leo X. supra adductus. Peyr. Cas. Lezan. l. c. & alii. Semper tamen exclusis nominatim interdictis, aut interdicto causam præbentibus.

Quar. 9. An vigore Concilii Trident. *sess. 25. de Regular. cap. 12.* & Constitutionis Gregorii XIII. cujus initium *In sancta rerum,* revocata sint privilegia Regularibus concessa ad celebrandum tempore interdicti januis apertis.

Resp. Non esse revocata. Ita Doctores, quos plena manu congerit, & sequitur Peyr. *loc. cit. n. 51.* contra Navar. Garz. & Barb. Quia mens Concilii fuit, ea tantum revocare privilegia; quæ a quibusdam vigore quorundam specialium privilegiorum prætendebantur de nullo modo interdictum servando, inter quos Milites Hierosolymitani, & Fratres Ministri. Ita Sorb.

Q 2

& Peyr.

& Peyrin. *loc. cit.* Et per Constitutionem Gregorii non revocantur nisi illa privilegia, quæ Concilio adversantur, Medina Rodriq. & de la Cruz. Et redditur omnino certa hæc sententia saltem pro festis suorum Ordinum per Constitutionem Clementis VIII. editam die 17. Octob. anno 1505. Ita enim habet: *Ut temporibus interdicti quacunque etiam Apostolica auctoritate appositis, festa Sanctorum Ordinis S. Francisci, &c. solemniter celebrentur, perinde ac si interdictum hujusmodi minime appositum esset. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Universalibus, & Provincialibus Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus.* Unde per hanc Constitutionem corruit etiam declaratio Sac. Congr. in oppositum relata a Barbof. in *Collect. Bullar. v. Privilegium.*

Quar. 10. An moniales virtute suorum privilegiorum possint in propria Ecclesia exteriori admittere personas laicas ad sepulturam.

Resp. Ex Pignat. *l. 4. cons. 177.* non posse, nisi hujusmodi Ecclesiæ habeant jus sepulturæ vel ex particulari privilegio, vel ex indulgentia speciali. Desumitur *ex c. in nostra de sepult.* Illudque concedere spectat ad Episcopum ex jure communi, Abbas, & alii *in c. penult. eod. c.* & resolvit Rota cor. Caval. *dec. 16. n. 2.* ubi subdit, Legatum a Latere id posse. Et in specie quod laici, sive viri, sive foeminae, non queant sepeliri in Ecclesia monialium exteriori, licet solvere vellent poenam Synodalem, declaravit expressè Sac. Congr. Episc. in *Maceraten. 8. Novemb. 1642.* Etiam si essent Principes, & eorum majores ibi tumulati fuissent, in *Gravien. 1. Octob. 1650.* Ac nisi de scientia ejusdem Sac. Congr. & consensu monialium, ut in *Feretrana 21. Nov.*

vem-

vembris 1603. & in Vercellen. 18. Maii 1696. Quam licentiam requiri etiam pro ibi construendo sepulchro, decrevit eadem Sac. Congr. in *Ferrariensi 12. Julii 1604.* illamque concedere solet personis benemeritis, & cum concelsyna competente, ut in *Messanen. 6. Aug. 1601.*

Neque refragatur cap. ubicunque 13. *qu. 2.* Concilii Triburienfis. Nam cessant modo rationes Canonis, qui loquitur de facultate eligendi sepulturam in Ecclesiis Monialium stante necessitate temporum, vel locorum. Et secundum hanc explicationem repellitur objectio deducta ex declaratione Gregorii XIII. quam refert Marzil. & ex eo Portel. ex quo Pellizar. *de Monial. c. 7. n. 10.* dicentes, illum declarasse, corpora volentium sepeliri in monasterio monialium debere sepeliri in Ecclesia exteriori, & non intra claustra; nam talis declaratio intelligenda est juxta *d. c. in nostra*, dummodo scilicet ex necessitate temporum, vel locorum, aut ex particulari privilegio, vel indulgentia speciali liceat Ecclesiis monialium ad Ecclesiasticam sepulturam recipere laicos, qui apud ipsas eligunt sepeliri. Tum quia dicta declaratio est revocata posterioribus decretis supracitatis, per quæ decreta impeditur etiam quoad hoc monialibus participatio privilegiorum cum Regularibus, qui habent ex privilegio jus sepulturæ, *ex Clement. Dudum de sepult.*

Quar. 11. A quo debeat peragi officium super cadavera, quando ex licentia, vel privilegio in Ecclesiis monialium tumulantur.

Resp. Si moniales sunt exemptæ, a Regularibus est peragendum, quia, cum communicent in privilegiis cum religiosis suis Ordinis, ut

Q 3

dixi-

diximus, exemptæ sunt a jurisdictione Parochorum, & aliorum in materia funeralium, ut declaravit Sac. Congreg. 15. Martii 1694. Ita quod nullus intra earum Ecclesias nec Canonici nec Clerus possunt peragere officia defunctorum, nec reliqua ad hujusmodi officium pertinentia, Peregr. Lezan. Belat. & Bordon. qui refert decisum a Sac. Congreg. Concil. 19. Martii 1609. Non obstante quacunquę consuetudine, etiam immemorabili in contrarium. Sac. Congreg. Rituum 8. Augusti 1629. & in aliis similibus declarationibus, quas refert Barbosa.

Si vero sub Episcopi regimine degant, cenſeo pariter, officium funeris esse peragendum a Confessario. Quia moniales non obstante subjectione Ordinario, adhuc fruuntur privilegiis, & exemptionibus Regularium. Tum quia sicuti quo ad personas a jurisdictione Parochorum sunt plene exemptæ, ita etiam quo ad Ecclesias; nam locus, & persona, ut alibi adnotavimus cum Sperello, ambulant pari passu. Tum quia Confessarius est monialium Ecclesiæ Parochus, in illis enim exercet omnia jura parochialia, unde ad ipsum spectare debet officium funeris private quoad alios.

Quar. 12. An moniales delinquentes confugiens ad Ecclesiam gaudeant immunitatis privilegio, ita quod a Superiore extrahi non possint, ut puniantur.

Resp. Non gaudere, sed absolute posse extrahi, docet aliis relatis Peregrin. *de immunit.* c. 12. n. 3. Quia immunitas personalis, quæ monialibus competit, non impedit, quin puniantur a Superiore: ergo neque impedit immunitas localis, quæ vel minor est personali, vel saltem non potentior, cum utraq; oriatur ex

co, quod tam persona, quam Ecclesia sint Dedicatæ. Gaudere vero, affirmant alii quamplures penes eundem Peregr. *loc. cit.* quia privilegium immunitatis Ecclesiarum est locale; unde illo gaudere debent quicumque ad Ecclesiam confugiens, quia natura privilegii concessi loco talis est, ut omnes existentes in tali loco comprehendat. Utranque sententiam conciliat Gamba-curta *lib. 4. c. 11. n. 10.* & ait, posse extrahi, quando Superior procedit ad penitentias salutares ut pater, non ad ultimes poenas ut iudex.

Quar. 13. An Moniales gaudeant aliquo privilegio, per quod excusentur a recitatione Officii Divini.

Resp. Clemens VII. ut in *Compend. privil. v. Moniales* §. 30. indulſit monialibus Clarissis sub cura Fratrum Minorum degentibus, quod propter imperitiam, iudicio Prælatorum, Confessariorum, vel Abbatissarum satisfaciatur dicendo Officium laicorum. Idem Clemens concessit Regularibus, qui occupantur infirmitate propria, aut infirmorum fratrum curatione, quod satisfaciatur pro horis canonicis, recitando certos Psalmos per Superiorem eis assignandos, numero non minus septem, aut sex cum devotione, & Orationem Dominicam septies, & Symbolum Apostolicum bis. Graviter vero ægotantes Orationem Dominicam septies in die recitando, septem horis canonicis pariter satisfaciatur. Concessit insuper Innocentius IV. per Bullam X. monialibus Sanctæ Claræ, & consequenter etiam aliis per communicationem, ut casu quo ob rationabilem causam non possint dicere horas canonicas, satisfaciatur, laicorum Officium recitando. Occasio autem vel causa rationabilis censetur adesse, si monia-

1. ut scrupulosa circa recitationem Officii divini, si sit fatigata ex aliquo extraordinario labore, si præ manibus habeat aliquam extraordinariam applicationem, quæ illam defatiget, vel angat, & similes. Ita Salmanticenses in *Theol. mor. tom. 4. sr. 16. cap. 3. punct. 7. n. 62.*

Quar. 14. An monialis admittat ex vi privilegii Clementis VII. superius relati ad recitandas orationes laicorum peccet mortaliter, si eas omittat.

Resp. Videtur quod sic; quia orationes laicarum, cum subrogatæ sint in locum officii divini, ad quod monialis tenebatur sub mortali, trahunt secum eandem obligationem; nam subrogata res censetur eadem cum principali, & sub eadem dispositione comprehenditur. *Authent. de hæred. ab intest. venien. & notant Bald. Decian. Natta, & Rota eorum Merlin. dec. 445. n. 2.* Negant tamen Salmanticen. *loc. cit. n. 51.* Quia monialis illa perinde se habet ac monialis laica, quæ sub mortali ad talem recitationem non tenetur. Et regula illa de subrogatis non procedit, quando versatur in odiosis, aut privilegiis, ex traditis a Barbof. *de axiom. jur. axiom. 223. n. 4. 6. & seqq.*

Quar. 15. An vigore privilegii Leonis X. possint moniales satisfacere præcepto recitandi horas canonicas, si illas tantum mentaliter dicant.

Resp. Affirmant sine ulla distinctione Jo. de la Cruz, Sanctorius, Perficus, & Tambur. *Opus. de Sacrif. Missæ lib. 2. cap. 9. §. 3.* Limitat Peyrin. *De Privii. Minim. ad Constis. 28.* Leonis X. quoad scrupulosos, & secundum illam partem tantum, quæ secreta esset dicenda. Negant absolute, & merito Baldellus, Lezana, & Diana, quia dictum privilegium, utpo-

utpote vivæ vocis oraculo concessum, modo sublatum est per Constitutionem Gregorii XV. & Urbani VIII.

Quar. 16. An moniales gaudeant aliquo privilegio pro suppleendis defectibus in Officio divino commissis.

Resp. Innocentium VII. & Alexandrum VI. concessisse, quod, quando Regulares aliquid dimittunt in divino Officio, non ex dolo, possint supplere cum aliquo Psalmo, vel dicendo Orationem Dominicam, vel Ave Maria. Et Sixtus IV. indulget non valentibus persolvere divinum Officium bene, ac diligenter in choro, pro ut tenentur, vel ex defectu visus, aut auditus aliquid prætermiserint, non teneantur illud omissum iterum persolvere, sed dicant unum Psalmum in fine horarum, & sufficiat. Quæ privilegia locum habent, ut advertit Navar. quando agitur de parte non notabili. Alia etiam privilegia ad hanc materiam spectantia refert Casar. in *Compend. v. offic. div. n. 1. §. 6.*

Quar. 17. Quid indulgeat Leo X. per orationem illam *Sacrofanctæ* in fine Officii solitam recitari.

Resp. Indulgere, ut possint acquirere remissionem omnium defectuum ex humana facilitate in divini Officii recitatione commissorum. Ad hanc autem remissionem consequendam requiritur primo, quod ille defectus contractus sit tantum culpa venialis, quia ea oratio non potest habere tantam efficaciam, ut deleat mortalia, etiam ex voluntate Papæ. Secundo requiritur, quod illam recitans non sit in peccato mortali, aliter oratio illa nihil prodesset, quia venialia non remittuntur, remanentibus mortalibus, ut omnes docent Theologi cum D. Thoma Tertio requiritur, quod

ad illorum remissionem se disponat saltem per actum attritionis sufficientem ad destruendum peccatum veniale; nam hæc oratio delet prædictos defectus veniales, quatenus est sacramentale; sacramentalia autem non remittunt peccata venialia ex opere operato, quia non sunt instituta a Christo, sed ex opere operantis; qui proinde debet esse dispositus saltem per actum attritionis excitatum per sacramentalia, & hæc est communior opinio de sacramentalibus. Vide Fabrum *disp. 42. de Pœnit. n. 54.*

Quar. 18. An moniales sive exemptæ, sive Ordinario subjectæ gaudeant omnibus indulgentiis non solum proprii Ordinis, sed etiam aliorum Ordinum Regularium.

Resp. Gaudere. Phlippin. in *Filiis Spiritus*, n. 437. cum communi, & clare habetur ex Bulla Pauli V. §. ubi ait: Volumus autem, ut omnes supradictæ indulgentiæ, & gratiæ Religiosis Regularibus unius Ordinis tam monastici, quam mendicantis duntaxat concessæ, etiam omnibus monialibus cujuscvis regulæ approbatæ, & intra claustra cum tribus votis solemnibus viventibus, & perpetuam clausuram servantibus, tam Ordinariis locorum, quam etiam Regularibus cujuscumque Ordinis, regulæ, & instituti, suffragentur.

Quar. 19. An moniales immediate Sedi Apostolicæ, aut Ordinario subjectæ possint in suis templis exponere indulgentias Ecclesiis Ordinis pro Sæcularibus concessas, v. g. Indulgentiam Portiunculæ, loquendo de monialibus Ordinis Minorum.

Resp. Negat Pellzar. *de monial. cap. 9. n. 40.* quia tenor concessionis præcise loquitur de Ecclesiis Ordinis, templa autem monialium

Sedi Apostolicæ, vel Ordinario immediate-subjectarum, vere Ecclesiæ Ordinis dici non possunt, utpote a potestate Ordinis exempta. Affirmat nihilominus Nogueira *disp. 1. q. 10. n. 14.* & suadet ratio; sicut enim moniales, ut diximus, per hoc, quod subdantur Ordinariis, non desinunt esse moniales sui Ordinis; ita neque earum Ecclesiæ per hoc, quod sint Ordinariis subjectæ, desinent esse Ecclesiæ sui Ordinis; nam locus, & persona ambulant pari passu, ut notat Sperel. *dec. 3. num. 4.* & ideo hanc sententiam in terminis Indulgentiæ Portiunculæ sustinet aliis relatis Gobat. *2. 2. p. 2. c. 9. n. 354. §. 3.* quia Sixtus IV. hanc indulgentiam ad omnes S. Francisci Ecclesias extendit sine aliqua exceptione, ut tradunt Miranda, Emmanuel, & Hieronymus, Rodriqu. adducti a Nogueira *loc. cit.*

Alia plura extant pro monialibus privilegia, quorum alia sparsim in hoc tractatu referuntur, reliqua vero penes privilegiorum Regularium Collectores videri possunt.

CAPUT XI.

De Particularium Monialium obligationibus, & Privilegiis.

§. I.

De obligationibus, & Privilegiis
Abbatissæ.

Quar. 1. AN Abbatissa teneatur sub mortali colligere transgressiones regulæ, quæ in subditis non sunt peccatum mortale.